

UNIDADES DIDÁCTICAS DE ENSINO PRIMARIO
CULTURA E TRADIÇÕES DE GALICIA

CADERNO Nº 3

OS CASTROS

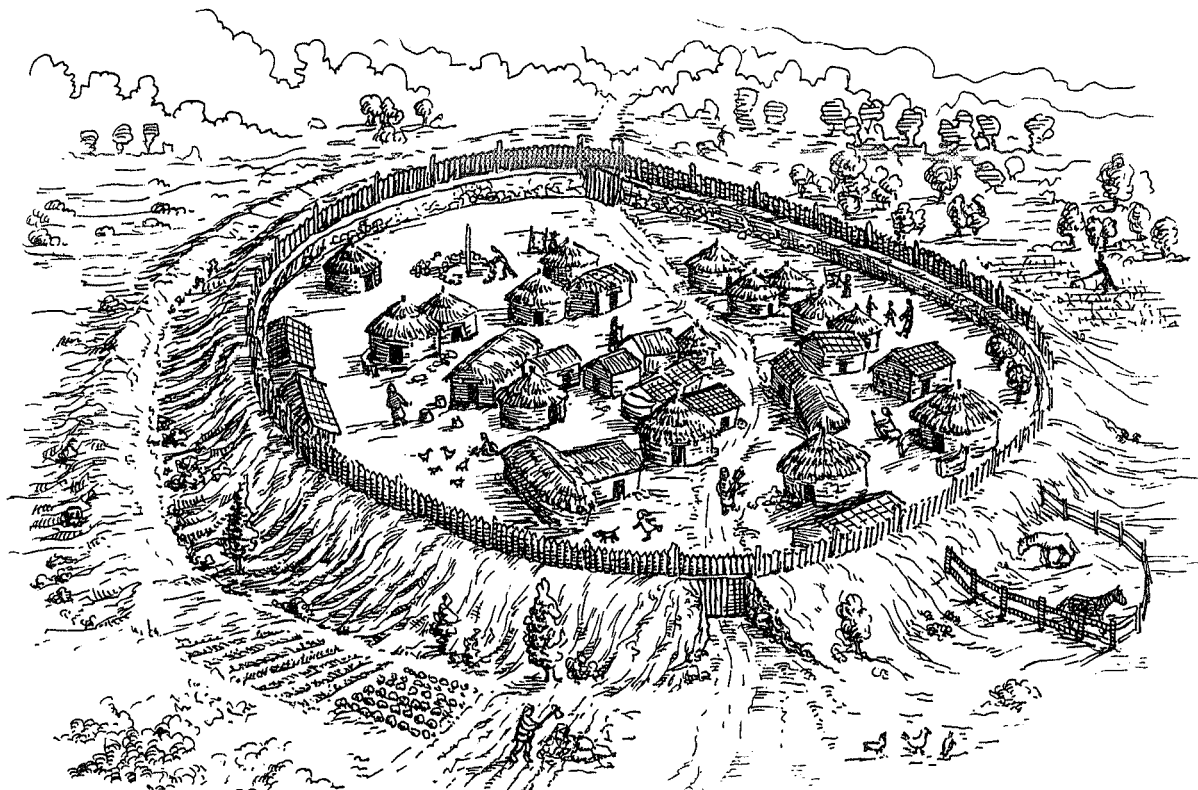
E A CULTURA CASTREXA

RAMÓN PICO

OS CASTROS E A CULTURA CASTREXA

Un castro é un antigo poboado fortificado, situado en lugares de fácil defensa como outeiros, penínsulas e outros accidentes do relevo. Son unha construción típica de Galicia e tamén do norte de Portugal.

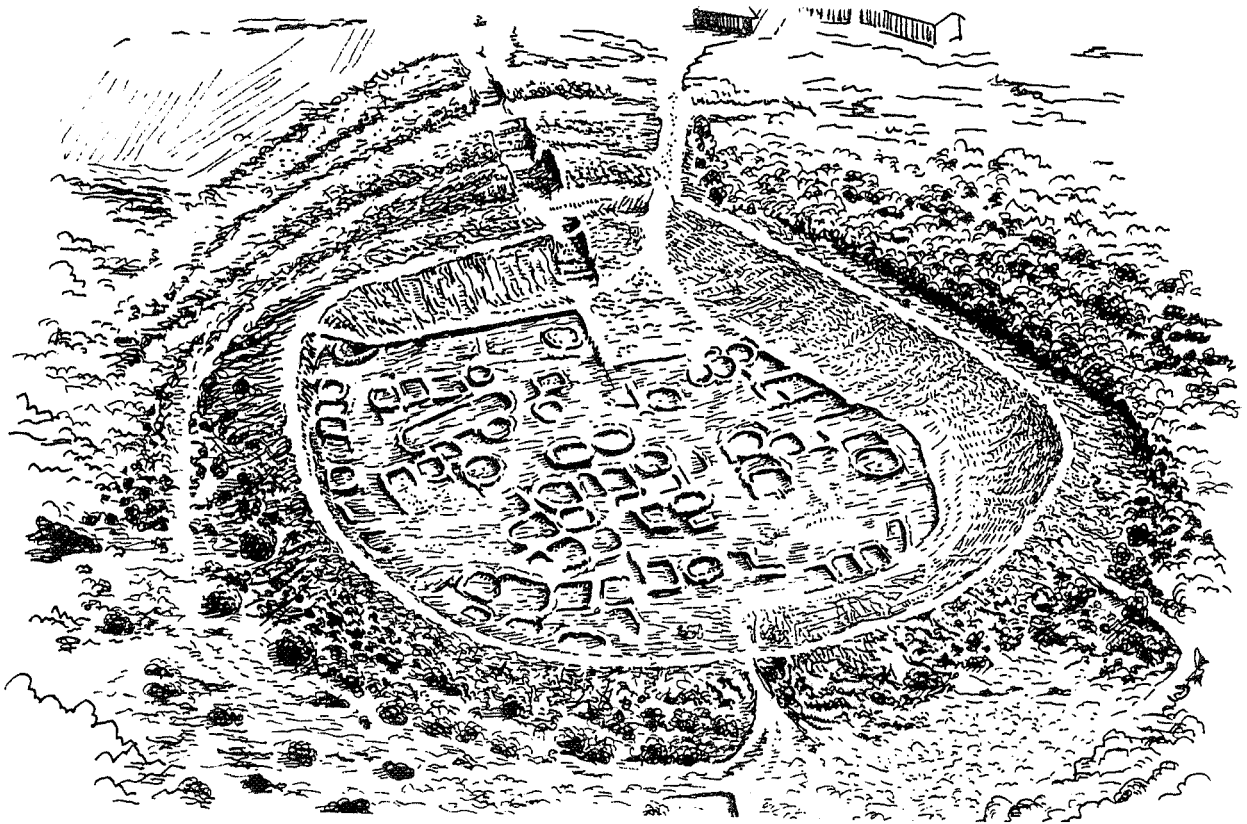
Reconstrucción do castro de Viladonga, na provincia de Lugo, tal e como podería ser ó redor do século II da nosa era, xa en época romana

PEQUENA HISTORIA...

Durante uns mil anos, os castros foron o asentamento típico da poboación de Galicia. Antes vivían en chozas e cabanas de madeira e non permanecían demasiado tempo nun mesmo lugar.

Os primeiros castros que se coñecen datan duns seiscentos anos antes de Cristo. Estes tempos en Galicia corresponden á chamada *Idade do Bronce*, pois aínda non se coñecía o ferro. Os instrumentos e ferramentas que se usan son de pedra e de bronce.

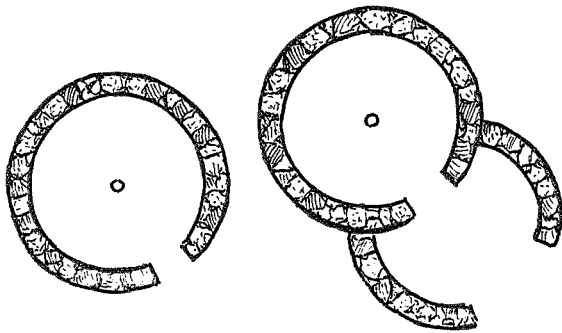
Coa chegada dun pobo procedente do leste de Europa, os celtas, introdúcese o ferro, máis duro e fácil de obter que o bronce. Moitos utensilios fanse neste novo metal deixando o bronce para pequenas pezas como os adornos, nos que tamén se usa o ouro.

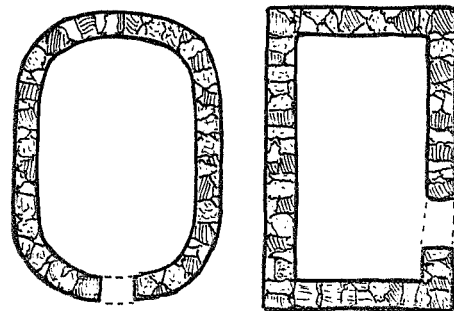
Estado actual do Castro de Viladonga.

Ata a chegada dos romanos no século I antes de Cristo, desenvólvese a cultura castrexa propia; despois, coa chegada dos romanos, prodúcese lentamente o fenómeno da *romanización*, comezando así outro período que será o dos castros romanizados.

A maioría dos restos de castros que podemos ver están romanizados.

Planta de vivendas típicas castrexas

Planta de vivendas romanizadas

A cultura castrexa desaparece coa caída do Imperio Romano e as invasións dos pobos "bárbaros", no século V despois de Cristo. Os castros foron desaparecendo cubertos de maleza e terra. Só quitando esta terra, excavándoos, podemos ver un pouco como eran antigamente.

FORMA DOS CASTROS

A forma típica dos castros é redonda ou ovalada. Situados normalmente sobre un outeiro, están rodeados por un ou varios muros de

pedras ou de terra, con foxos intermedios e portas de entrada.

Sobre o primeiro muro había unha empalizada de madeira para defenderse mellor de posibles ataques. Tamén hai castros á beira do mar que utilizan os cantís como elemento de defensa.

AS VIVENDAS

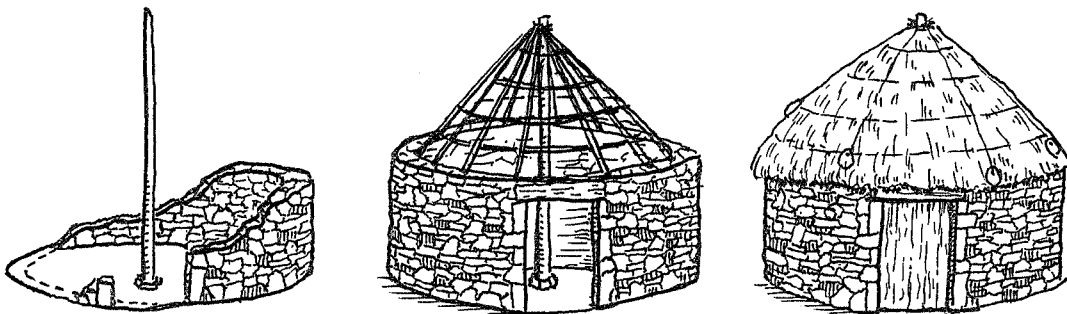
Dentro do castro están as vivendas, aínda que hai castros sen vivendas; polo que se supón que só se usaban como lugar de refuxio en caso de ataque.

As vivendas son máis ben pequenas, de forma redondeada, co tellado de palla ou colmo. Nun principio construíanse con terra e ramallos, e despois de pedra.

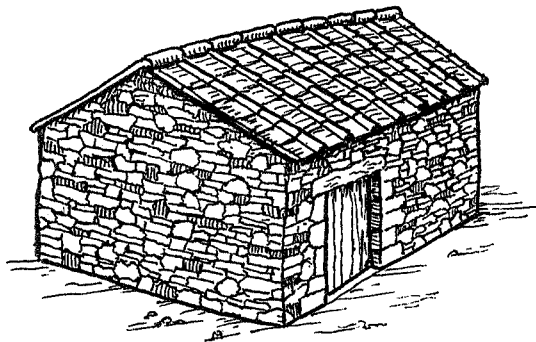
Dentro da vivenda hai unha lareira e moitas veces bancos de pedra adosados ós muros.

Reconstrucción dunha vivenda castrexa.

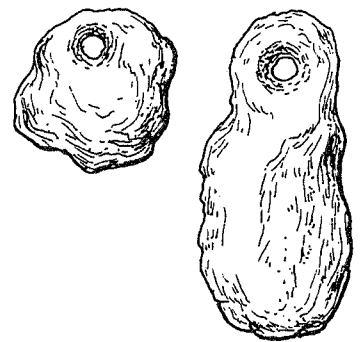
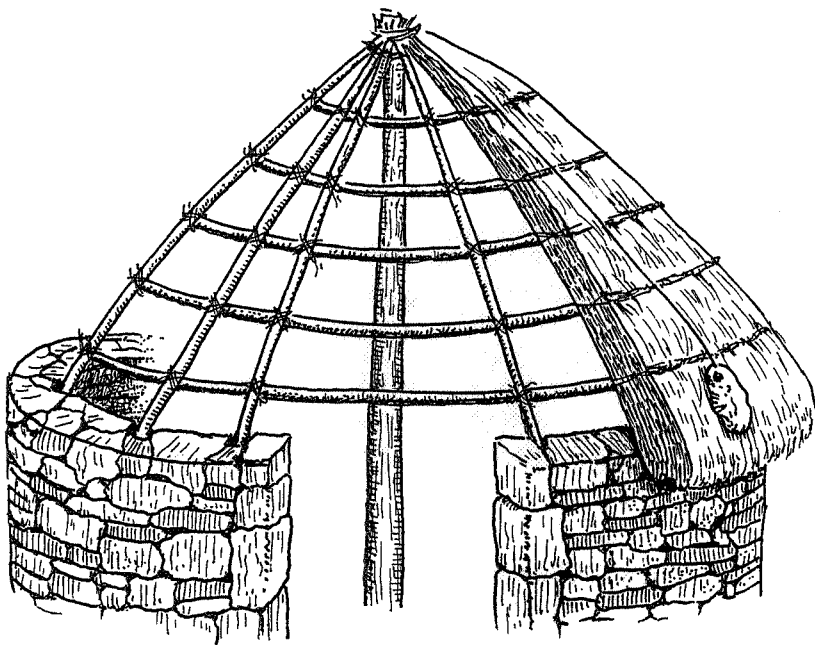
Fases da construción dunha vivenda

Coa chegada dos romanos comezan a facerse de forma máis rectangular e tamén se usan os tellados de tellas, xa na última época.

Non hai unha planificación do espacio; cada casa está feita onde lle pareceu ó que a fixo, o que dá unha sensación de desorde.

Ademais das casas podemos atopar outras construcións para servicios complementarios como obradoiros, almacéns, fornos e graneiros.

Pedras empregadas para fixa-lo tellado

Detalle da construción do tellado

Dentro da casa destaca a lareira onde se facía o lume, para cocíña-la comida e para quentarse no inverno.

